

Robert Kozłowicz

Integracja społeczna uczniów – uchodźców poprzez gry i zabawy ruchowe

Za oknem mojego domu widać grupkę dzieci, które śmieją się i głośno krzyczą. Grają w różne gry na placu zabaw. Jedno jest „berkiem”, biega za grupą i stara się kogoś dotknąć. Jeśli mu się uda, to zamieniają się rolami i teraz złapany przejmuje rolę „berka” – biega za pozostałymi. Zabawa toczy się dalej. W innej części podwórka dwoje dzieci trzyma po przeciwnych końcach długą linę. Obracają ją w kółko, w górę i w dół. Gromadka na zmianę skacze przez linę, gdy jest ona obracana, wykrzykując specjalną wyliczankę. Troszkę dalej, za placem zabaw, znajduje się boisko, na którym chłopcy rozgrywają mecz w piłkę, wcielając się w rolę idoli ze stadionów piłkarskich. Dzieci we wszystkich częściach świata grają w podobne gry i zabawy. I tak naprawdę nie ma znaczenia w jakim kraju, mieście czy podwórku się znajdujemy.

Edukatorzy na całym świecie zgadzają się, że zabawa jest dobra dla dzieci i niezwykle ważna dla ich rozwoju psychicznego i fizycznego. Podobnie jest ze sportem. Słowo „sport” jest jednym z niewielu na świecie, które w wielu językach brzmi tak samo lub bardzo podobnie. Każdy je zna, rozumie i dla wielu osób jest ono bardzo ważne. Dlaczego? Ponieważ to nie jest puste słowo. Sport to piękna idea. W encyklopedii PWN czytamy: „sport to z założenia pokojowe współzawodnictwo, którego istotę stanowi indywidualna bądź zespołowa rywalizacja (wg określonych reguł), prowadzona zgodnie z zasadami fair play oraz dążenie do osiągnięcia jak najlepszych wyników, podejmowane także m.in. w celu rekreacji i doskonalenia własnych cech fizycznych”. Warto więc wykorzystać aktywność ruchową i sport jako narzędzia w procesie integracji społecznej uczniów.

Wojna na Ukrainie spowodowała znaczny napływ uchodźców do naszego kraju. W szkołach pojawiły się dzieci z terenów objętych konfliktem. Wystraszone sytuacją w ich ojczyźnie, nieznające języka, zagubione i smutne. Integracja tych osób dla środowiska lokalnego jest ogromnym wyzwaniem. Sport w tym aspekcie jest niedocenianym sposobem radzenia sobie z problemem emigracji. Poprzez gry i zabawy ruchowe oraz gry zespołowe możemy wspólnie integrować dzieci i młodzież z terenów objętych zbrojnym konfliktem z polskimi rówieśnikami. Sport uczy współpracy i szacunku do drugiego człowieka oraz respektowania reguł. Dodatkowo, dzięki aktywności fizycznej, polepsza się nasza wydajność umysłowa. Regularne ćwiczenia

obniżają prawdopodobieństwo zachorowania na depresję i inne zaburzenia nastroju. Aktywność fizyczna daje nam poczucie satysfakcji, przez co wzrasta nasza samoocena. Poprzez ruch nie tylko wzmacniamy ciało, ale również rozładowujemy negatywne emocje i budujemy odporność psychiczną.

W zabawach dzieci i młodzież bardzo szybko poznają się i integrują. Pracując z grupą rówieśniczą, w której znajdują się emigranci warto przestrzegać 5 zasad:

1. Należy zadbać, aby terminy i instrukcje, których używamy tłumacząc grę były proste i zrozumiałe, zarówno pod względem językowym, jak i kulturowym (może być w tym pomocny „Polsko-ukraiński mini słowniczek tematyczny pojęć z zakresu wychowania fizycznego”, link i kod QR w netografii).
2. Poziom proponowanych przez nas aktywności ruchowych dla dzieci nie może być zbyt trudny. Jeśli reguły gry lub zabawy są zbyt skomplikowane, to uproszczajmy je i kierujmy się wyobraźnią, bo najważniejsza jest dobra zabawa.
3. Zadbajmy, aby każdy brał udział w zabawie, nie pomijajmy nikogo. Twórzmy grupy, drużyny, zespoły systematycznie mieszane, równorzędne i różnorodne (pod względem pochodzenia, płci, wieku).
4. Dajmy wykazać się dzieciom, które do nas przyjechały, niech przejmą inicjatywę i nauczą nas swoich tradycyjnych gier i zabaw.
5. Pamiętajmy, że dzieci i młodzież, z którą pracujemy mogła doświadczyć traumatycznych przeżyć. Niektóre ćwiczenia lub sportowa rywalizacja mogą wywołać złe wspomnienia. Należy wszystkich uprzedzić o możliwości wystąpienia tego typu zdarzeń.

Młodzież zachęcajmy do udziału w grach zespołowych. Piłka nożna, siatkówka, koszykówka, piłka ręczna itp. są uniwersalnymi dyscyplinami sportu, znanymi na całym świecie. Udział w meczu daje młodym ludziom poczucie przynależności do zespołu poprzez wspólne realizowanie celów. Dzięki temu są bardziej zaangażowani i starają się jak najlepiej wypaść. Doskonally także kompetencje osobiste uczniów (np. radzenie sobie ze stresem, kreatywność, asertywność, inteligencję emocjonalną) oraz umiejętności interpersonalne (np. skupienie się na celu zadania, zdolności przywódcze, zdolność perswazji i motywowania innych oraz pracy zespołowej).

Chcąc zintegrować zespół szkolny organizujemy zajęcia ruchowe jak najczęściej. Gry pozwalają dzieciom nawiązywać przyjaźnie. Uczestnicy zabawy muszą czasem się pokłócić, czasem pogodzić, negocjować i rozwiązywać spory oraz sprawiać, by gra była satysfakcjonująca i zabawna. Ale co najważniejsze, udział w tych zabawach sprawia, że dzieci są szczęśliwe. Dodatkowo wszystkie pozytywne interakcje wypracowane na boisku, łatwo przeniesiemy do życia codziennego. Przyjaźnie, które zawieramy podczas sportowych zmagania są bezcenne, a wartości takie jak uczciwość, szlachetność, współczucie, szacunek, umiejętność współpracy zaprocentują w dorosłym życiu.

Bibliografia:

1. Bondarowicz M. (1982). Zabawy i gry ruchowe. AWF, Warszawa,
2. Bronikowski M., Muszkieta R. (2000). Zabawy i gry ruchowe w szkolnym wychowaniu fizycznym. Wydawnictwo AWF, Poznań.
3. Trześniowski R. (1995). Zabawy i gry ruchowe. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa.
4. Cieślicka M. Stankiewicz B. Muszkieta R. (2017) Wybrane zabawy i gry ruchowe. Wyższa Szkoła Uni-Terra w Poznaniu Akademia Sportu i Nauki w Bydgoszczy, Poznań.

Netografia:

1. <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/3978430/sport.html> [dostęp: 13.02.2023]
2. Polsko-ukraiński mini słowniczek tematyczny pojęć z zakresu wychowania fizycznego <https://www.odn.slupsk.pl/files/userfiles/Irena%20Czy%C5%BC/Polsko%20-%20Ukrai%C5%84ski%20mini%20s%C5%82owniczek%20tematyczny%20poj%C4%99%C4%87%20z%20WF.pdf> [dostęp: 13.02.2023]

Mini słowniczek tematyczny online

Robert Kozłowicz

Nauczyciel konsultant ds. aktywności sportowej i promocji zdrowia w Pomorskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku.

Umiejętności nauczycieli w kontekście potrzeb nowoczesnej edukacji – wybór tekstów

Fundacja Kwalifikacje
Rzeczpospolita
IBE
Instytut Edukacji
Unia Europejska

Umiejętności nauczycieli w kontekście potrzeb nowoczesnej edukacji – wybór tekstów

Celem monografii jest ukazanie rekonstrukcji roli społeczno-zawodowej nauczycieli i nauczycielek w kontekście współczesnych trendów cywilizacyjnych. Te ostatnie określają nowy rodzaj zadań, które powinna realizować szkoła za pośrednictwem swoich kadr, przygotowując uczniów do dorosłego życia w płynnej, zmiennej rzeczywistości.

Nowoczesna edukacja pociąga za sobą konieczność nowego sposobu myślenia, ustalenia nowych zasad i sposobów działania, a co zatem idzie, także nowych umiejętności.

Publikacja powstała jako efekt pracy nad opracowaniem projektów kwalifikacji rynkowych dla nauczycieli. Jej tematem są umiejętności wykorzystywane w pracy nauczycieli opisane w pięciu obszarach: dobrostanu osób uczących się, indywidualizacji procesu uczenia się i wychowania, wsparcia uczenia się i nauczania, wykorzystania nowych technologii in-

formacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu, koordynacji pracy osób wspierających rozwój dzieci i młodzieży. Każdy z tych obszarów opisano z różnych perspektyw: pedagogicznej, socjologicznej, filozoficznej, z zakresu zarządzania. Wszystkie jednak mają zbliżoną strukturę.

Pierwszą część każdego rozdziału poświęcono charakterystyce danej umiejętności i jej uwarunkowaniom, przedstawiono dane przybliżające rzeczywistość w polskiej szkole oraz opinie wieloletnich praktyków – autorzytetów w dziedzinie edukacji. Druga część zawiera pomysły, inspiracje dotyczące metod, programów, projektów wspierających dany typ umiejętności.

Publikacja do pobrania: https://kwalifikacje.edu.pl/wp-content/uploads/fin_Umiejetnosci-nauczycieli-w-kontekscie-potrzeb-nowoczesnej-edukacji.pdf

Ze strony: <https://kwalifikacje.edu.pl/umiejtnosci-nauczycieli-w-kontekscie-potrzeb-nowoczesnej-edukacji-wybor-tekstow/>

